

Elfelejtve...(?)

Hozzáadta: zsozsi
2004. október 17. Vasárnap 18:57
Utolsó frissítés 2007. szeptember 08. Szombat 20:48

Az alábbi cikkben Átsszefoglalást kapunk a magyar hajászásról.

"A nemzetudatot romboló elmélet 55 esztendő ' agymosása kávetkezésként tbbek kázzátt a magyar hadtörténelem egy fnyes lapjai is egyre halványulnak, a régi dicsőség nem csak kcsik, de vögleg el is tñnedezik a mesterségesen kÁji homályban.

Mindezek alapján hogyan lehetne elválni a jívá' nemzedéktől, hogy bármit is tudjon a magyar hadtörténelem egy "elveszett" mostoha gyermekéről, a haditengerészetéről és a folyami flottillájáról? Mit sem tudnak Lisszár, Otrantár, bolsevizmus rme ellen elsnek fegyvert fogás monitorok harcairól. Legfeljebb a "lovass tengerész" gnyosan belnk sulykolt képe vetdik fel, vagy sokan azzal intözik el az Osztrák-Magyar Haditengerészet történetét, hogy az osztrák belgy."

Földi Pál: Az Osztrák-Magyar Haditengerészet története Elhang 9. o. Anno Kiadás év nélkül

Ma egyre tbb munka jelenik meg ebben a tárgyan. Kitűnő kányv Csonkáróti Károly-Benczár Lászlás: Haditengerészek és folyamárk a Dunán c. máve.

Mindenknek és mindenknek, Ágy a hajásknak is megvan a maguk sorsa. A kányv alapján megprábltam Ásszeá-rni a Dunán szolgálatot teljesít hadihajás sorsát a kezdetektől a náha dicstelen végig. Ahol nem találtam adatot, a mai információs robbanás eszközhöz nyóltam, kerestem a neten. A kibáv-tett táblázatot az Ördökládák figyelmébe ajánlom, megsá-velve Földi Pál sorait.

A császári királyi Hadgyminisztrium Tengerészeti Szekciája felismerte, hogy a Duna vödelmére hadihajás k Áp. szákságes, mivel tisztán volt a Duna hadászati és kereskedelmi forgalmat hordozó jelentőségével. Megrendelte hajást, melyet a Pest-Fiumei Hajásgyár elkészített. A cs.kir. haditengerészetél elkállátná-tették az un. Budapesti Kálátná-tmányt, melynek a Duna vödelme volt. Ekkor 1871-et Ártunk. 1889.10.17-től a császártár Áörkezé' Legfelső Kázirat elrendelte, hogy ettől fogva császári Á% királyi hadgyminisztriumról kell emlá-tást tenni. Ezzel a kát or mellőrendeltságot hangsúlyozták ki. A Dunaflozilla története 1871-től, a Folyamársáög története 1921.03.01-től datálásdik. A táblázatban a kát szervezetben Ászott hajás sorsát prábltam Ásszeszedni az Ájltalam nagyon megszeretett Csonkáróti Károly-Benczár Lászlás: Haditengerészek és folyamárk a Dunán cÁ-má kányv alapján a monitorok és Árnaszádok)

Hajás neve

Gyártás

Vízre bocsátás, átvétel, szolgálatba helyezés dátuma

Története 1918-ig

Története 1920-ig

Története 1945-ig

Története a II. vh. után

MAROS monitor

Első Magyar Pest-Fiumei Hajásgyár Bp.

1871.04.20

1915.10.08. selyes találat, felújítás

Részveszt a monitorlátszársban, 1920 kőzetpén kizsoltatják az Európai Dunabizottságnak, mint újreg és elhasznált monitor.

1921.01.28. Bácsbe, majd Korneuburgba szállás-tájk, ahol leszerelik.

1945-ben Németo-ba szállás-tájk, 1947-ben egy német cég veszi meg. 1959-ben az irebachi Wurmhoz kerül, HOHENAU-n kirándulás hajás a Dunán Passau felé.

LEITHA monitor

Első Magyar Pest-Fiumei Hajásgyár Bp.

1871.05.17.

1919.04. neve LAJTA.

Részveszt a monitorlátszársban, 1920 kőzetpén kizsoltatják az Európai Dunabizottságnak, mint újreg és elhasznált monitor.

1921.01.28. Bácsbe, majd Korneuburgba szállás-tájk, ahol leszerelik. Magyaro. visszakapja, elevéttorri alak-tájk it. Nevét József LAJOS-ra változtatják. Delmár Walter cég tulajdona.

A Delmár Walter céget államosítják, Folyamszabályozás és Kavicskotrás Vállalat néven. Ős neve FK 201. Utoljára Pilismarosi Államügyben dolgozott, mint kavicskotrás. A Lajta Alapítvány megvásárolta, a felépítést lebontották, az Áspesti Államban újra felújították.

SZAMOS monitor

Hartmann és Schoenichen Hajásgyár Bp.

1892.08.25.

Á

1919.11.14. A románok Budapest kiállítások elviszik. 1920 kőzetpén kizsoltatják az Európai Dunabizottságnak, mint újreg és elhasznált monitor.

1921.01.28. Bácsbe, majd Korneuburgba szállás-tájk, ahol leszerelik. Magyaro. visszakapja, elevéttorri alak-tájk it. Nevét TIVADAR-ra változtatják. Delmár Walter cég tulajdona.

A Delmár Walter céget államosítják, Folyamszabályozás és Kavicskotrás Vállalat néven. Ős neve FK 202.

KÁ-RÁ-S monitor

Hartmann Ács Schoenichen Hajásgyár Bp.

1893

1918.12.13-án Ájtadva a szállítás parancsnokságnak.

1920-tól a Szerb-Horvát Szlovén Királyságban (SHS) MORAVA néven hajászott.

1941.04.12-én elsüllyed, ismét a zembhelyezik a Horvát Tengerészeti BOSNA néven. 1944-ben ismét elsüllyed

I. torpedónaszád

Thornycroft Ács Tsa. Chriswick, Anglia

1875

1893-ban az Adrián vasúton Budapestre szállították. 1907-be kiszuperálták, eladták bp-i Szohner Király cégnek.

Á

Á

Á

"a" Árnaszád (Árjárati naszád)

Schichau gyár, Elbing, Németo.

1894

1912-ben tülrik a hajás kataszterbél.

Á

Á

Á

TEMES monitor

Danubius-Schoenichen-Hartmann Egyesület Hajás- Ács Gápgyár

1904.11.10.

1914.10.22-én aknára fut, elsüllyed. 1916.06.27-én kiemelik, 1917.06.20-án szolgálatba helyezik. 1918.12.13-án Ájtadva a szállítás parancsnokságnak.

1919-ben az SHS-ben DRINA néven hajászott. 1920.04.15-én Románia kapja meg, ARDEAL néven regisztrálták.

1937-38-ban felújították, Ájtfegyverzik. 1944-ben valahogy a Szovjetunióba került, Ájtnevezik AZOV-ra (esetleg JAZOV?) vagy BERDJANSK?

1950-ben visszakért Romániába, mint a BASARABIA (INN).

BODROG monitor

Danubius-Schoenichen-Hartmann Egyesület Hajás- Ács Gápgyár

1904.11.10.

1918.10.31-én magyar felsőgterületen zútonyra fut, a románok mégis elfoglalták.

1920.04.15-én az SHS kapja meg, SAVA néven hajászik.

1941-ben Belgrádnál elsüllyed, ismét a zembhelyezik a Horvát Tengerészeti SAVA néven. 1944.09.08-án elsüllyed.

1959-ben zembe helyezik, 1962-ben tülrik a hajás regisztrál.

"b" Árnaszád

Danubius-Schoenichen-Hartmann Egyesület Hajás- Ács Gápgyár

1906.05.19.

1915.08.23-án leszerelik, tülrik a hajás regisztrál.

Á

Á

Á

"e" Árnaszád

Yarrow cég, Anglia

1908

1911.05-ben slyos sorálás Ári, 1913-ban tülrik a hajás regisztrál.

Á

Á

Á

"f" Árnaszád

Yarrov cég, Anglia

1908

1916 kőzetpén a STÁR nevet kapja. 1917.04.13-án vasúton az Adriára, Triesztbe száll-tájk. Előtte Turnu-Severinben építésként, PM-1 néven az Ábfőflotta tagja. További sorsa ismeretlen.

Á
Á
Á

"c" Árnaszád

Általános Osztrák Hajásépítési Társaság, Lustenau, Ausztria

1909.06.

1915.05.15-én Belgrádnál selyos találatot kapott, elsüllyedt. 1915.06.15-én törlik a regiszterből.

Á
Á
Á

"d" Árnaszád

Általános Osztrák Hajásépítési Társaság, Lustenau, Ausztria

1909.06.

1914.09.09-én Pancsovánál találatot kapott, Ánsüllyesztés.

Á
Á
Á

"g" Árnaszád

Danubius Hajás- Ás Gőggyár Rt. Budapest

1909.12.

1914.09.09-én Pancsovánál találatot kapott, Ánsüllyesztés. 1915.06.15-én törlik a regiszterből.

Á
Á
Á

"h" Árnaszád

Danubius Hajás- Ás Gőggyár Rt. Budapest

1909.12.

1916 kőzetpén a LACHS nevet kapja. 1917.04.13-án vasúton az Adriára, Triesztbe száll-tájk. Előtte Turnu-Severinben építésként, PM-2 néven az Ábfőflotta tagja. További sorsa ismeretlen.

Á
Á
Á

ENNS monitor

Stabilimento Tecnico Triestino Linzi gyára

1914.10.17.

1915.10.08-án selyos találatot kapott, 11.06-ra kijavít-tájk. 1918.12.13-án átadják a szövetéses parancsnokágnak. 1919.03.22-től Áj neve DRAVA. 1920-ban az SHS kapja meg, DRAVA néven hajászik tovább.

1941.04.12-én egy német JU-82 zuhanásbombázás elsüllyeszti. 1943-ban a magyar kir. Honvéd folyamerők kiemelik, Ájpestre száll-tájk átépítésre. A hajászetet 1945-ben szétbontották.

Á

INN monitor

Ganz Ás Társa Danubius Gőggyár Rt. Bp.

1915.04.11.

1917.09.22-én aknára fut, elsüllyedt. 1917.11.22-én kiemelik, építésként.

1919.04-től Áj neve ÁšVIDÁK, 1919.07.13-tól MARX. 1919.11.14-én a visszavonulás romáinak elviszik. 1920-ban a romáinak kapják meg, BASARABIA névet hajászik.

1942-43: Galatiban felújították, új fegyverzetet kapott. 1944. szeptember 5-én megvette a Szovjetunió. Átnevezték ISMAIL-ra. (vagy KERCS)

1951: visszakerült Romániához, az M-405-re változtatták a nevet. 1960-ban szétbontották.

"i" Árnaszíd

Dunagőzhajászi Társaság Bp.

1915.07.07

1916.03.01-től új neve FOGAS.

Részvesz a monitorizálásban, 1920-ban Ausztria kapja meg.

1927.10.06-án Magyarorszáig visszavásrolja Auszriát. 1930 kőrállal új neve GÖDÖLLŐ. Pénzért gyi nehézségekkel a tőpátóse vontatottan halad. 1944.09.20-án repülőbomba a selyén telibe találja.

Á

"k" Árnaszíd

Dunagőzhajászi Társaság Bp.

1915.08.26.

1916.03.01-től új neve CSUKA. 1918.12.13-án átadva a szűvetséges parancsnokságnak.

1920-ban Magyarorszáig visszakapja.

A CSUKA új néven, mint SIÁFOK 1927-ben állt szolgálatba. 1929-ben elcsereült az osztrákokkal a BARSCH-ra. Auszriában elszűr szűmot kapott (Pboot I), majd 1929.11.25-én tartott ünnepélyes keresztelést a BIRAGO nevet kapta. 1934-ben civil szolgálatba áll. 1937.03.27-én ismét felfegyverzik. 1937.10.07-10 kőrállal itogatást tesz Budapesten a hűboros megemlékezésen. 1938.03.23-án a németek lefoglalják. A német megszállás után lebontották, 1939.10.07-én keztek meg szűtszedésért Linzben.

Á

SAVA monitor

Stabilimento Tecnico Triestino Linzi gyára

1915.09.15.

1918.12.13-án átadva a szűvetséges parancsnokságnak.

1919.03-tól az SHS-ben SOCA néven hajászott. 1920-ban Románia kapja meg, BUCOVINA néven regisztrálják.

1942-43-ban Galatiban felújították, új fegyverzetet kap. 1944-től a Szovjetunióban van, IZMAIL (vagy KERCS?) néven.

1950-ben visszakerült Romániához.

TEMES II. monitor

Stabilimento Tecnico Triestino Linzi gyára

1915.07.09.

1917.05.09-től új neve BOSNA, mivel a régi TEMES-t újították. 1918.12.13-án átadva a szűvetséges parancsnokságnak.

1919.03-tól az SHS-ben VARDAR néven hajászott. 1920-ban az SHS Királyság kapja meg, VARDAR néven regisztrálják.

1941.04.12-én Belgrádnál elsüllyed.

Á

WELS ("l") Árnaszíd

Ganz és Társaság Danubius Gőp- Waggon- és Hajásgyár Rt. Bp.

1916.03.14.

1918.12.20-án átadva a szűvetséges parancsnokságnak.

1919.03-tól az SHS-ben BREGALNICA néven hajászott. 1920.11.23-án Magyarorszáig kapja meg.

1922-ben új neve SZEGED lett.

A No-ba vitt szésegységeket 1945.05.08-án az USA hadiszákmánykőnt lefoglalta. 1947-ben felújították Mo-nak megvételre. Mo. nem tartott rajigányt. Vevőre sem találtak, 1949 után szétbontották.

BARSCH ("m") Árnaszíd

Ganz és Társaság Danubius Gőp- Waggon- és Hajásgyár Rt. Bp.

1916.03.14.

1918.12.20-án átadva a szűvetséges parancsnokságnak.

1919.03-tól az SHS-ben NERETVA néven hajászott. 1920-ban Ausztria kapja meg.

1929.07.30-án pénzért az és a SIÁFOK (ex CSUKA) Árnaszíddal Mo. megveszi Auszriát. 1929-ben a BAJA nevet 1934-ben a Ganz hajásgyárba átátóptátóstre viszik, leszerelik, csak a hűtest marad. Nem tudják befejezni, nincs raj pénz

1945-ben Németo-ba szállt-tjék, 1949-ben szétbontották.

COMPÁ ("n") Árnaszád

Ganz Ács Társa Danubius Gép- Waggon- Ács Hajágyár Rt. Bp.
1916.03.18.

Á
1919.11.14. A románok Budapest kiállításra-táskor elviszik. 1920-ban Ausztria kapja meg.

1927.10.06-án Magyarorszáig visszavásárolja Ausztriától. 1930.05.20-án Áj neve SOPRON. Végigharcolta a háborút.
A No-ba vitt szállításokat az USA hadiszállományát lefoglalta. 1947-ben F. Wilk német cég megveszi, átalakítottá, HERTHA néven hajászik. 1962-ben Áj tulajdonos, IRENE néven hajászik. 1966.01.23-án Duisburg kikötésében csatornáiban elhelyezte. Kiemelték után szétbontották.

VIZA ("o") Árnaszád

Ganz Ács Társa Danubius Gép- Waggon- Ács Hajágyár Rt. Bp.
1916.03.25.

Á
1919.11.14. A románok Budapest kiállításra-táskor elviszik. 1920-ban Magyarorszáig kapja meg.

1923-ban KECSKEMÉT nevet kapja. Végigharcolta a háborút.

A No-ba vitt szállításokat az USA hadiszállományát lefoglalta. Nem talált vevőre, 1949 után szétcsedték.

STÁ-R II. ("p") Árnaszád

Ganz Ács Társa Danubius Gép- Waggon- Ács Hajágyár Rt. Bp.
1918.11. hármas eleje.

Á
A Tanácsköztársaság ideje alatt 1919.04. hármas kőről a KOMÁROM nevet kapja. Résztesz a monitorlázásban, 1920-ban Ausztria kapja meg.

1927.10.06-án Magyarorszáig visszavásárolja Ausztriától. 1929.05.25-én Áj neve GYÁR. Végigharcolta a háborút.

A No-ba vitt szállításokat az USA hadiszállományát lefoglalta. 1947-ben felajánlották Mo-nak megvételre. Mo. nem tartott rá igényt. Vevőre sem találtak, 1949 után szétbontották.

LACHS II. ("q") Árnaszád

Ganz Ács Társa Danubius Gép- Waggon- Ács Hajágyár Rt. Bp.
1918.11. hármas eleje.

Á
A Tanácsköztársaság ideje alatt 1919.04. hármas kőről a POZSONY nevet kapja. Résztesz a monitorlázásban, 1920-ban Magyarorszáig kapja meg.

1928-ban a DEBRECEN nevet kapja. 1944.11.25-én sályos találatokat kapott, a Kács-szigeten, Százhalombatta mellett megfeneklett.

1946-ban kiemelték, 1949-ben feldarabolták.

A Németországba került hajásokat (akár szva, akár vontatva került oda) az USA hadiszállományát lefoglalta. 1947-ben ezeket a hajásokat felajánlották megvételre. Az akkori kormány nem tartott igényt a hajásokra. Ezek után a hajások ártókesztésére létrehozta a Staatliche Erfassungsstelle (STEG) nevű céget. A táblázatban szereplő hajások közül csak a SOPRON talált vevőre, a többi szétcsedték.

Linkek:

<http://www.oz.net/~markhow/pre-dred/leitha.htm> - Lajta (Leitha) monitor ma angol nyelvű

-

<http://www.steelnavy.com/NaviEMarinaiWW1.htm> - olasz kőnyv ww1 hajó, a Szent István is

-

http://german-navy.tripod.com/sms_model-photos_bb.htm - szököpes modellek vir unit

-

<http://www.steelnavy.com/Kaiser.htm> - sms kaiser karl modellje

-

<http://www.modelwarships.com/gallery/bb/sms/szent-istvan-700-jb/sinking-index.html> - Szent István modell ahogy süllyed

-

<http://www.modelwarships.com/gallery/users/jim-baumann/jb-index.html> - sms radetzky modell

-

<http://www.cronab.demon.co.uk/ah3.htm> - kuk hajó sorsa ww1 után

-

<http://www.skpu.hr/podaci/izlozbe/12.html> - 1800-as hajó

-

<http://www.buchhandlung-stoehr.at/> - osztrák lap köpekkel

-

<http://www.geocities.com/Pentagon/Bunker/5294/vis.html> - Lissai csata weblapja

-

http://www.battleships.spb.ru/0391/avstr_bron.html - orosz honlap au-hung hajó ww1 előtt

-

<http://www.bobhenneman.info/under%20construction%20home.htm> - hajózási és egyes fűzők

Â